

Лекції:	26 год -
Семінари:	-
Практичні заняття:	78 год.
Самостійна робота:	58 год.
Разом:	162 год.

Опис програми (Фармацевтична опіка)**Кінцеві цілі дисципліни:**

1. Засвоєння основних положень та вимог належної фармацевтичної практики СРР;
2. Ознайомлення з основними симптомами і синдромами, для яких припустиме самолікування;
3. Оволодіння методології здійснення фармацевтичної опіки в умовах безрецептурного відпуску лікарських засобів;
4. Засвоєння загальних принципів та алгоритму проведення фармацевтичної опіки хворого з метою підвищення ефективності та безпеки лікарської терапії;
5. Формування індивідуального підходу до пацієнта при відпуску безрецептурних лікарських засобів;
6. Набуття основних навичок проведення фармацевтичної опіки пацієнтів при відпуску лікарських препаратів для лікування нездужань, для яких припустиме самолікування із застосуванням ОТС-препаратів;
7. Оволодіння алгоритмом визначення компетенції клінічного провізора і лікаря при вирішенні проблем пацієнта, які виникають під час терапії лікарськими засобами;
8. Оволодіння навичками алгоритмічного підходу до проведення клініко-фармацевтичного аналізу лікарських призначень;
9. Прогнозування, попередження, виявлення та реєстрація побічної дії лікарських препаратів;
10. Освоєння методології генеричної заміни лікарських препаратів в умовах аптеки;
11. Освоєння правил фармацевтичної опіки декретованих категорій пацієнтів – вагітних, лактуючих, дітей та людей похилого віку.
12. Засвоєння навичок отримання, аналізу та подання інформації про фармакологічні властивості ЛП, тобто проведення консультаційної роботи про ЛП серед медичних працівників та різних верств населення;
13. Засвоєння принципів медичної деонтології, етичних норм поведінки клінічного провізора в клініці, взаємовідносин клінічного провізора та лікаря, клінічного провізора та хворого.

Модуль 1. Вступ до фармацевтичної опіки. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні та профілактиці застудних захворювань, розладів функції цнс, розладів травлення, больового синдрому, уражень шкіри

Змістовий модуль 1. Вступ до фармацевтичної опіки. Основні поняття та визначення фармацевтичної опіки. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні застудних захворювань, розладів функції ЦНС.

Конкретні цілі: засвоїти визначення, поняття та завдання фармацевтичної опіки, засвоїти основні положення належної аптечної практики; засвоїти основні симптоми та синдроми нездужань, при яких припустиме відповідальне самолікування; засвоїти принципи класифікації ЛП на рецептурні і безрецептурні, брендіві і генеричні; засвоїти принципи генеричної заміни; набути навички первинної діагностики у разі зрушень функції бронхолегеневої, нервової систем, які вимагають негайного втручання лікаря; засвоїти загальний алгоритм фармацевтичної опіки; засвоїти алгоритмічний підхід до надання

фармацевтичної допомоги при симптоматичному лікуванні і профілактиці застудних захворювань, розладів функції ЦНС; засвоїти клініко-фармацевтичну характеристику безрецептурних ЛП для симптоматичного лікування застудних захворювань, розладів функції ЦНС.

Змістовий модуль 2. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні розладів травлення, уражень шкіри та її придатків, больового синдрому.

Конкретні цілі: засвоїти основні симптоми та синдроми зрушень функції шлунково-кишкового тракту, уражень шкіри, при яких припустиме відповідальне самолікування; набути навички первинної діагностики небезпечних для здоров'я і життя "загрозливих" симптомів патології шлунково-кишкового тракту, шкіри і її придатків, больового синдрому, які вимагають негайного звернення до лікаря; засвоїти клініко-фармацевтичну характеристику безрецептурних ЛП для симптоматичного лікування розладів травлення, уражень шкіри та больового синдрому; засвоїти алгоритм дії провізора при виборі та відпуску безрецептурного ЛП для симптоматичного лікування розладів травлення, уражень шкіри та больового синдрому; набути навички проведення фармацевтичної опіки відвідувачів аптек та інформаційної роботи.

Модуль 2. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні місцевих розладів кровообігу. Фармацевтична опіка декретованих груп відвідувачів аптек. Фармацевтична опіка при відпуску з аптеки окремих груп безрецептурних лікарських засобів.

Змістовий модуль 3 Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні розладів місцевого кровообігу. Фармацевтична опіка при прийомі засобів контрацепції. Фармацевтична опіка вагітних жінок та жінок у період лактації.

Конкретні цілі: засвоїти основні симптоми та синдроми розладів місцевого кровообігу (варикозне розширення вен нижніх кінцівок, геморої), при яких припустиме відповідальне самолікування; набути навички первинної діагностики небезпечних для здоров'я і життя "загрозливих" симптомів розладів місцевого кровообігу, які вимагають негайного звернення до лікаря; засвоїти клініко-фармацевтичну характеристику безрецептурних ЛП для симптоматичного лікування розладів місцевого кровообігу; засвоїти алгоритм дії провізора при виборі та відпуску безрецептурного ЛП для симптоматичного лікування розладів місцевого кровообігу; засвоїти сучасну класифікацію та номенклатуру засобів контрацепції, комбінованих гормональних контрацептивів; вміти визначати групи ризику при призначенні певних засобів контрацепції; оволодіти знаннями щодо типових побічних явищ і протипоказань до призначення КОК; вміти надавати консультативну допомогу лікарю і пацієнтці з питань раціонального застосування засобів гормональної і негормональної контрацепції; засвоїти основні принципи проведення лікарської терапії вагітних жінок та жінок, що годують грудьми; вміти диференціювати нездужання, при яких можливе надання лікарської допомоги вагітним і лактуючим жінкам у межах відповідального самолікування; засвоїти клініко-фармацевтичну характеристику безрецептурних ЛП, застосування яких припустиме у період вагітності і лактації; засвоїти алгоритм дії провізора при виборі та відпуску безрецептурного ЛП для симптоматичного лікування нездужань у період вагітності і лактації.

Змістовий модуль 4. Фармацевтична опіка осіб з шкідливими звичками. Фармацевтична опіка при відпуску з аптеки окремих груп безрецептурних ЛЗ. Нормативно-правова база професійної діяльності клінічного провізора.

Конкретні цілі: сформуванню уявлення про патофізіологічні механізми формування шкідливих звичок (тютюнопаління, надмірне вживання алкогольних напоїв), ожиріння, синдрому "сухого ока", а також соціально-економічні та медико-соціальні аспекти проблеми шкідливих звичок; набути навички первинної діагностики небезпечних для здоров'я і життя "загрозливих" симптомів у осіб з шкідливими звичками, надлишковою масою тіла, синдромом "сухого ока"; які вимагають негайного звернення до лікаря; засвоїти клініко-

фармацевтичну характеристику безрецептурних ЛП для купіювання синдрому відміни при відмові від шкідливих звичок (тютюнопаління, надмірне вживання алкогольних напоїв), фармакокорекції надлишкової маси тіла, синдрому “сухого ока; засвоїти алгоритм дії провізора при виборі та відпуску безрецептурного ЛП для купіювання синдрому відміни при відмові від шкідливих звичок (тютюнопаління, надмірне вживання алкогольних напоїв), наданні фармацевтичної допомоги особам з похмільним синдромом, надлишковою масою тіла, синдромом “сухого ока; набути навички проведення фармацевтичної опіки пацієнтів зі шкідливими звичками; засвоїти клініко-фармацевтичну характеристику ЛП на основі вітамінів, мінералів; набути навичок адресного вибору вітамінних препаратів і препаратів, які містять макро-і мікроелементи; закріпити знання з нормативно-правової бази професійної діяльності клінічного провізора та визначити деонтологічні аспекти і напрямки фармацевтичної опіки лікаря.

Рекомендована література

1. Фармацевтическая опека: практическое руководство для провизоров и семейных врачей / Под ред. В.П. Черных, И.А. Зупанца, В.А. Усенко. – Х.: Изд-во НФаУ; Золотые страницы, 2002. – 262 с.
2. Фармацевтическая опека: курс лекций для провизоров и семейных врачей / И.А. Зупанец, В.П. Черных, Н.В. Бездетко и др.; Под ред. В.П. Черных, И.А. Зупанца, В.А. Усенко. – Х.: Мегаполис, 2003. – 608 с.
3. Основы рационального применения лекарств и фармацевтической опеки в акушерско-гинекологической практике / А.В. Зайченко, О.И. Шевченко, А.П. Викторов, А.В. Сторчак; Под ред. И.А. Зупанца, О.В. Грищенко. – Х.: Золотые страницы, 2003. – 204 с.
4. Клиническая фармакология в практике врача. Пособие для клинических фармацевтов / С.В. Налетов, Т.Д. Бахтеева, В.Н. Казаков, И.А. Зупанец и др.; Под ред. С.В. Налетова. – Севастополь: Вебер, 2003. – 512 с.
5. Клиническая фармакология: пособие для клинических фармацевтов / С.В. Налетов, Т.Д. Бахтеева, В.Н. Казаков, И.А. Зупанец и др.; Под ред. С.В.Налетова. – Севастополь: «Вебер», 2003. – 298 с.
6. Клінічна фармакологія: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. У 2 т. Т. 1 / С.В. Нальотов, І.А. Зупанець, Т.Д. Бахтеева й ін.; За ред. І.А. Зупанця, С.В. Нальотова, О.П. Вікторова. – Вид-во НФаУ: Золоті сторінки, 2007. – 348 с.
7. Клінічна фармакологія: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. У 2 т. Т. 2 / С.В. Нальотов, І.А. Зупанець, Т.Д. Бахтеева й ін.; За ред. І.А. Зупанця, С.В. Нальотова, О.П. Вікторова. – Вид-во НФаУ: Золоті сторінки, 2007. – 312 с.
8. Взаимодействие лекарств и эффективность фармакотерапии / Л.В. Деримедведь, И.М. Перцев, Е.В. Шуванова, И.А. Зупанец, В.Н. Хоменко.; Под ред. И.М. Перцева. – Х.: Мегаполис, 2002. – 784 с.
9. Фармацевтическая опека: курс лекций для провизоров и семейных врачей / И.А. Зупанец, В.П. Черных, С.Б. Попов и др.; под ред. В.П. Черных, И.А. Зупанца. – Х.: Фармитэк, 2006. – 536 с.
10. ОТС^{TM}: ответственное самолечение / Под ред. И.А.Зупанца, И.С.Чекмана. – 5-е изд., перераб. и доп. - К.: «Фармацевт Практик», 2008. –352 с.
11. Фармацевтическая опека: атлас / И.А.Зупанец, В.П. Черных, С.Б. Попов и др.; под ред. И.А. Зупанца, В.П. Черных. – К.:Фармацевт Практик, 2007. – 146 с.
12. Клиническая фармация: учеб.- метод. практикум: учеб. пособие для студ. 7.110201 “Фармация” и 7.110202 “ТПКС” вузов III-IV уровней аккредит. / И.А. Зупанец, И.С. Чекман, С.Б. Попов и др.; под ред. И.А. Зупанца, И.С. Чекмана. – Харьков: Золотые страницы, 2009. – 152 с.
13. Компендиум 2008 – лекарственные препараты: В 2 т. / В.Н. Коваленко, А.П. Викторов, В.И.Мальцев, С.В.Сур, И.А. Зупанец и др.; Под ред. В.Н. Коваленко, А.П. Викторова. – К.: Морион, 2008. – 2270 с.

14. Фармацевтическая опека. Рациональное применение лекарств безрецептурного отпуска для облегчения лихорадки, суставной боли, кашля, изжоги, головной боли, запора, ринита / И.А. Зупанец, В.П. Черных, Н.В. Бездетко и др.; Под ред. И.А. Зупанца, В.П. Черных. – Х.: Изд-во НФАУ, 2000. – 60 с.
15. Фармацевтическая опека при отпуске безрецептурных препаратов для лечения заболеваний органов дыхания (боль в горле, ринит, кашель, лихорадка) / И.А. Зупанец, Н.В. Бездетко, С.Б. Попов, Е.Ф. Гринцов; Под ред. И.А.Зупанца. – Х.: НФАУ, 2001. – 28 с.
16. Фармацевтическая опека больных при назначении безрецептурных лекарственных препаратов для симптоматического лечения ринита / И.А. Зупанец, В.П. Черных, Н.В. Бездетко и др. – К.; Х., 2003. – 26 с.